Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/2132

28.9.2026.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2026/2132

(2026. gada 24. septembris),

ar ko Francijai kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām atļauj piešķirt atļauju etilēnoksīdu saturošiem biocīdiem

(izziņots ar dokumenta numuru C(2026) 6660)

(Autentisks ir tikai teksts franču valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu ([1]) un jo īpaši tās 55. panta 3. punktu,

apspriedusies ar Biocīdu pastāvīgo komiteju,

tā kā:

(1) Pie Regulas (ES) Nr. 528/2012 V pielikumā definētā 2. produkta veida (dezinfekcijas līdzekļi un algicīdi, kas nav paredzēti tiešai piemērošanai cilvēkiem vai dzīvniekiem) piederīgais etilēnoksīds tika iekļauts Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 1062/2014 ([2]) II pielikumā noteiktajā darba programmā, kas paredzēta visu to esošo aktīvo vielu sistemātiskai pārbaudei, kuras satur minētajā regulā norādītie biocīdi. 2009. gada 1. decembrī tika iesniegts pieteikums, kurā lūgta atļauja etilēnoksīdu apstiprināt lietošanai 2. produkta veida biocīdos.

(2) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/1074 ([3]) konstatēja, ka pieteikumā uz apstiprinājumu iekļautais reprezentatīvais biocīds nav Regulas (ES) Nr. 528/2012 tvērumā un ka tāpēc etilēnoksīdu par 2. produkta veida biocīdos lietojamu aktīvo vielu apstiprināt nav lietderīgi.

(3) Uz Regulas (ES) Nr. 528/2012 55. panta 3. punkta pamata Francija 2025. gada 21. novembrī Komisijai iesniedza pieteikumu, kurā lūgta atkāpe no minētās regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta, proti, lūgts atļaut kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām, konkrētāk, arhīvu materiālu aizsardzībai, lietot etilēnoksīdu saturošus biocīdus.

(4) Pieteikumā Francija paskaidroja, ka kultūras mantojuma objekti, konkrētāk, arhīvi, ir īpaši pakļauti bioloģiskajiem un vides riskiem. To vidū konkrēts drauds ir pelējums, kas spēj neatgriezeniski degradēt tādas matrices kā papīrs vai citi organiski materiāli. Kaitējums var rasties īsā laikā un radīt neatgriezeniskus arhīva zaudējumus nenovērtējamā vērtībā. Preventīvi paņēmieni (glabāšanas temperatūras un mitruma kontrole, regulāra tīrīšana, telpu higiēna) gan ir ieviesti, tomēr dažās situācijās, jo īpaši pēc ūdens radītiem bojājumiem, pelējums var augt masveidā.

([1]) OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1062/2014 (2014. gada 4. augusts) par darba programmu visu to esošo aktīvo vielu sistemātiskai pārbaudei, kuras satur Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 528/2012 minētie biocīdi (OV L 294, 10.10.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/1074 (2025. gada 2. jūnijs), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012 etilēnoksīdu neapstiprina par 2. produkta veida biocīdos lietojamu esošu aktīvo vielu (OV L, 2025/1074, 3.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Saskaņā ar Francijas sniegto informāciju visefektīvākais un piemērotākais arhīvu materiālu apstrādes risinājums patlaban ir etilēnoksīds. Šāda materiāla apstrādei nav piemērotu alternatīvu metožu. Francija apgalvo, ka sūkšana ar putekļsūcēju un slaucīšana ar etanolu (izmantojot putekļsūcējus ar filtru un birstēm brīvo daļiņu un virsmas sporu atdalīšanai, pēc tam lokāli uzklājot tīru vai atšķaidītu etanolu) ir iedarbīgas pret virsmas, bet ne iekšēju kontamināciju, var mainīt noteiktas tintes un pigmentus, ar tām apstrādi nepieciešams veikt ilgi un delikāti, tāpēc apstrādei pret sēnīšu lielapjoma invāziju tās nav piemērotas. Gamma starojums ir ļoti dārgs un grūti atkārtojams paņēmiens, kam nepieciešams īpašs aprīkojums, kas Francijā ir pieejams tikai vienā vietā, kurp apstrādājamais materiāls būtu jātransportē. Turklāt Francija apgalvo: ir pierādīts, ka ar noteiktiem materiāliem, jo īpaši tādiem, kas ir caurspīdīgi un caurredzami, gamma starojums nesader un būtiskā mērā izraisa celulozes noārdīšanos, kas būtiski mazina dokumentu stabilitāti un izturību. Zemo temperatūru paņēmieni var apturēt pelējuma augšanu, bet neiedarbojas pret sporām.

(6) Kā Francija norādījusi pieteikumā, produktus, kas satur etilēnoksīdu, fumigācijā izmanto apmācīti speciālisti. Ņemot vērā tā bīstamās īpašības (ļoti toksisks norijot un ieelpojot, kodīgs ādai un acīm un var izraisīt elpceļu kairinājumu, kā arī mutagēnu, kancerogēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku iedarbību ilgtermiņā), tā lietošana notiek ļoti stingrā un kontrolētā procesā, kur ietverti šādi elementi: invāzijas iepriekš rūpīgi izvērtējot, noteikt, kāda ir kontaminācijas bioloģiskā daba un vai materiāli ir piemēroti tādai apstrādei; izveidot hermētisku norobežojumu; atbilstoši standartizētiem parametriem (viendabīga un iedarbīga koncentrācija, turklāt ar ierobežotu risku noārdīties tādām trauslām matricēm kā papīrs, āda, vai tekstilizstrādājumi) kontrolēti veikt gāzu difūziju; īstenot stingri norobežotu ekspozīcijas posmu, ko veic hermētiskajā norobežojumā bez cilvēka klātbūtnes; pēc apstrādes ilgstoši veikt galīgo aerāciju un desorbciju, pirms rīkošanās ar priekšmetiem nodrošinot gāzveida atlieku pilnīgu aizvākšanu un veselīgas vides atjaunošanu. Ar etilēnoksīdu bagātināto gaisu evakuē uz apstrādes sistēmu, kurā gāze tiek noārdīta vai neitralizēta. Francija apgalvo, ka šis process nodrošina iedarbīgu apstrādi, turklāt krasi ierobežojot riskus apmācītajiem profesionāļiem, kas šos līdzekļus lieto, un apstrādātajiem priekšmetiem.

(7) Francijas iesniegtajā pieteikumā ietvertā informācija un pamatojums liecina, ka etilēnoksīda lietošana kultūras mantojuma artefaktu aizsardzībai ir nepieciešama un ka pašlaik arhīvu materiālu apstrādei piemērotas alternatīvas Francijā nav pieejamas. Pašlaik pieejamās alternatīvās metodes vai nu nav pietiekami iedarbīgas, vai var nodarīt kaitējumu apstrādātajiem materiāliem.

(8) Pamatojoties uz Francijas sniegto informāciju un pamatojumu, ir vietā secināt, ka etilēnoksīds Francijas kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām ir nepieciešams un ka Francijā pašlaik nav pieejamas piemērotas alternatīvas. Tāpēc būtu jāatļauj, ka Francija kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām, konkrētāk, arhīvu materiālu aizsardzībai, piešķir atļauju etilēnoksīdu saturošiem biocīdiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Līdz 2031. gada 31. jūlijam Francija kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām, konkrētāk, arhīvu materiālu aizsardzībai, var piešķirt atļauju etilēnoksīdu saturošiem biocīdiem.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.

Briselē, 2026. gada 24. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Olivér VÁRHELYI